

Elżbieta Nawrocka

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu

PRIORYTETY LOKALNEJ POLITYKI TURYSTYCZNEJ

1. Wstęp

Współczesna turystyka jest wieloaspektowym zjawiskiem społeczno-gospodarczym, wywierającym głębokie skutki w wielu obszarach życia milionów osób na całym świecie. Szczególne znaczenie turystyki wynika z tego, że jest ona nie tylko jedną z największych dziedzin gospodarki światowej, ale także swoistym wyznacznikiem nowoczesności i miernikiem poziomu życia. Cechują ją przy tym wyjątkowo liczne powiązania z wieloma dziedzinami życia, wywiera bowiem duży wpływ na wykorzystanie przestrzeni i charakter infrastruktury, kreuje zatrudnienie i rozwój lokalny, wykazuje silne związki z edukacją, kulturą i zdrowiem, przy jednoczesnym dużym uzależnieniu od jakości środowiska, transportu, bezpieczeństwa, nowych technologii itd. Wszystko to sprawia, że od kilkudziesięciu już lat stanowi jeden z ważnych elementów zarówno polityki międzynarodowej, jak i polityki poszczególnych państw.

Polityka turystyczna jest to działalność podmiotu polegająca na:

- określaniu celów (w tym priorytetów) ekonomicznych, politycznych, społecznych i kulturalnych związanych z rozwojem turystyki,
- uzyskiwaniu wszechstronnych pozytywnych efektów wynikających z istnienia popytu i podaży turystycznej,
- stwarzaniu sprzyjających warunków rozwoju gospodarki turystycznej,
- koordynowaniu rozwoju turystyki, z uwzględnieniem jej funkcji i różnorodnych związków z innymi sferami życia danego obszaru,
- precyzowaniu środków, narzędzi i sposobów realizacji wymienionych wyżej celów [11, s. 170; 5, s. 38; 4, s. 134-135].

Działalność ta może być prowadzona na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym, przez instytucje i organizacje międzynarodowe, rządy, administrację samorządową (i jej związki), samorząd gospodarczy i zawodowy, a także podmioty gospodarcze i celowo wyodrębnione organizacje turystyczne. Konieczność prowadzenia polityki turystycznej wynika z faktu, że rozwój turystyki pociąga za sobą wiele zarówno pozytywnych, jak i negatywnych konsekwencji¹. Polityka turystyczna na szczeblu lokalnym, jako polityka cząstkowa, prowadzona jest obok polityki przestrzennej, rolnej i in. w ramach ogólnej polityki organów samorządu terytorialnego, którą określa się jako planową i zorganizowaną działalność podmiotów, które bezpośrednio dysponują środkami władzy (np. koordynacji, przymusu, kontroli, represji i in.), polegającą na wyborze celów służących interesom społeczności lokalnej oraz wyborze środków do osiągnięcia tych celów [6, s. 28].

Celem artykułu jest identyfikacja priorytetów lokalnej polityki turystycznej i sposobów ich realizacji na przykładzie jednostek samorządowych województwa dolnośląskiego.

Zastosowane metody badawcze to studia literatury oraz diagnoza dokumentów o charakterze strategicznym – strategii i programów rozwoju lokalnego, analiza regulaminów organizacyjnych i sprawozdań z wykonania budżetów, a także uchwał rad samorządu lokalnego i obserwacje własne autorki. W polu zainteresowania znalazły się powiaty województwa dolnośląskiego, ponieważ rozwój turystyki należy do zadań publicznych o ponadgminnym charakterze, a turystyczne walory przyrodnicze (w wielu wypadkach podstawowa determinanta rozwoju turystyki) na ogół nie pokrywają się z granicami administracyjnymi gmin. Analiza o charakterze eksploracyjnym pozwoliła na wyłonienie tych powiatów, gdzie turystyka odgrywa ważną rolę w rozwoju lokalnym. Do badania ostatecznie zaklasyfikowano grupę 14 tego typu jednostek samorządowych (z ogólnej liczby 26 powiatów ziemskich), wśród których dwa (jeleniogórski i kłodzki) odgrywają znaczną rolę w rozwoju turystyki na Dolnym Śląsku. Badanie przeprowadzono w latach 2005-2006.

2. Priorytety lokalnej polityki turystycznej z punktu widzenia modelu polityki turystycznej

Według Regulskiego każda polityka obejmuje trzy podstawowe fazy:

- 1) określenie celów,
- 2) opracowanie i przyjęcie strategii,
- 3) sterowanie rozwojem, czyli podejmowanie działań powodujących realne zmiany w strukturze lub funkcjonowaniu danego systemu, które mają służyć osiągnięciu celów [6, s. 26].

Ustalanie priorytetów wiąże się z ograniczonością zasobów, którymi dysponuje dany region. Jest to proces związany ze strategią rozwoju lokalnego, która obrazuje scenariusz rozwoju jednostki samorządowej. Dokument ten zawiera priorytety, cele

¹ O pozytywnych i negatywnych skutkach rozwoju turystyki zob. m.in. [4, s. 387-432].

i zadania strategiczne oraz sposób ich realizacji. Strategia rozwoju jest podstawowym narzędziem, umożliwiającym prowadzenie lokalnej polityki rozwoju w skali zarówno perspektywicznej, jak i polityki bieżącej [11, s. 202]. Określanie priorytetów z jednej strony polega na wiązaniu celów z zadaniami, a także z budżetem lokalnym i strukturą organizacyjną urzędu, a z drugiej strony priorytety rozwoju lokalnego muszą być powiązane z priorytetami Unii Europejskiej (z uwagi na możliwość wykorzystania unijnych instrumentów finansowych), Polski i województwa. Na szczeblu powiatu powinny być również koordynowane priorytety polityki turystycznej prowadzonej w każdej z gmin.

W świetle powyższych uwag można stwierdzić, iż **obecny model polityki turystycznej (z uwzględnieniem realiów polskich) przebiega na linii: Europa (Unia Europejska) – państwo – region – powiat – gmina**. Postać modelu wynika z tego, że od pewnego czasu do prowadzenia wspólnotowej polityki turystycznej aspiruje także Unia Europejska [1, za 2]. Wprawdzie w dalszym ciągu istnieją duże rozbieżności na temat kształtu i zakresu wspólnotowej polityki w zakresie turystyki [3, s. 25-40], jednak coraz bardziej zaznacza się tendencja do jej wyodrębniania². Mimo, że w traktatach założycielskich Wspólnot nie było zapisów upoważniających ich organy do podejmowania działań w dziedzinie turystyki, to dynamiczny rozwój turystyki, a także jej znaczenie dla europejskiego rynku wewnętrznego, uwidoczniły potrzebę ingerencji także w tę dziedzinę³. Na razie jednak o polityce turystycznej w Unii Europejskiej ciągle mówi się nie jako o odrębnym zadaniu sektorowym, lecz o kompleksowym zbiorze zadań z różnych dziedzin unijnej polityki (np. ekonomicznej, społecznej, ekologicznej, regionalnej itd.). Unia Europejska nie dąży do ogólnoeuropejskiej harmonizacji polityki turystycznej, a jedynie uznaje się jej funkcję uzupełniającą i koordynującą wobec polityki poszczególnych krajów.

Analiza dotychczasowych działań i zamierzeń umożliwia wskazanie następujących kierunków (priorytetów) w polityce turystycznej Unii Europejskiej:

a) wspomaganie poprawy w dziedzinie jakości turystyki poprzez promowanie i rozpowszechnianie etykiet znaku jakości i ekoetykiet, modernizację infrastruktury turystycznej, podnoszenie atrakcyjności walorów turystycznych, a także wspieranie usług o wyższej wartości dodanej;

b) zwiększenie konkurencyjności i zyskowności przemysłu turystycznego, a także całej Europy na międzynarodowym rynku turystycznym, poprzez tworzenie trwałych miejsc pracy i inwestowanie w kadry turystyczne;

c) przyjęcie koncepcji trwałego i zrównoważonego wzrostu w turystyce, przez uwzględnienie kulturowego i środowiskowego wymiaru turystyki⁴. W 2004 r. Komisja

² Zwłaszcza od grudnia 1995 r., kiedy to w Brukseli odbyło się specjalne forum na temat turystyki, w czasie którego ustalono, że konieczne jest wzmocnienie działań prowadzonych przez Wspólnotę, tak aby stworzyć średnio- i długookresową strategię rozwoju turystyki. Zob. [1].

³ Pomimo braku traktatowych postanowień bezpośrednio dotyczących turystyki, instytucje unijne odwoływały się w takich przypadkach do artykułów 100 i 235 Traktatu Rzymskiego, które upoważniały Wspólnoty do prowadzenia pewnych działań także w obszarach zastrzeżonych dla państw członkowskich. Źródło: www.ueonline.host.sk/aktyprawne.html.

⁴ Na podstawie [17, s. 15-16], a także www.ine-isd.org.pl/ekes/ data pobrania 26.07.2006 r.

Europejska powołała Grupę ds. zrównoważonej turystyki w celu stymulowania synergii wśród stron zainteresowanych oraz prac na rzecz procesu Agendy 21 dla zrównoważenia turystyki europejskiej. Do 2007 r. ma się ukazać wniosek z prac dotyczący Europejskiej Agendy 21 dla turystyki⁵;

d) budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy, w tym gospodarki turystycznej. Z jednej strony turystyka może się przyczynić do realizacji tego głównego celu Strategii Lizbońskiej⁶ ze względu na sam charakter tej działalności, opartej na wymianie osób, podróżach do obcych miejsc, a także zbliżaniu różnych społecznie i kulturowo rzeczywistości, a z drugiej wzrost konkurencyjności (w tym jakości) turystyki możliwy jest dzięki stosowaniu nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych (nowy sposób reklamowania i kupowania usług poprzez Internet), postęp techniczny i innowacje w usługach transportowych i hotelarskich. Chodzi również o tworzenie baz danych „dobrych praktyk w turystyce”;

e) promowanie współpracy sektora publicznego i prywatnego w różnych dziedzinach turystyki – turystyka to działalność angażująca wiele rozmaitych podmiotów. Dialog wśród partnerów społecznych branży, stron zainteresowanych oraz władz publicznych jest niezbędny do promowania harmonijnego i zrównoważonego rozwoju turystyki. Partnerstwa winny stanowić centralny komponent działań na wszystkich szczeblach (europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, a także publicznym i prywatnym). Chodzi również o promowanie i inicjowanie tworzenia sieci i klastrów przedsiębiorstw turystycznych i innych podmiotów działających na rzecz rozwoju turystyki, wspólnych transgranicznych strategii turystycznych oraz międzyregionalnej wymiany doświadczeń. W polityce regionalnej i lokalnej powinno się wspierać wszelkie formy kooperacji, polegające na odchodzeniu od bezpośredniej interwencji i bezpośredniego stymulowania na rzecz pośrednich ułatwień w procesie tworzenia porozumień, sieci, gron w celu rozwoju regionalnego i lokalnego [7, s. 377].

Współpraca między sektorem publicznym i prywatnym jest ważna także z punktu widzenia tworzenia poziomu jakości. Różne badania prowadzone w Europie potwierdziły fakt, że zdaniem turystów jakość usług podczas podróży i pobytu zależy w 50% od usług dostarczanych przez sektor publiczny i w 50% od usług oferowanych przez sektor prywatny [8].

Polityka turystyczna Polski wynika z polityki społeczno-gospodarczej kraju, której podstawowe cele określono w Narodowej strategii rozwoju regionalnego, Długookresowej strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju, Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, a przede wszystkim w nadrzędnym dokumencie, jakim jest Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013.

Według wymienionych dokumentów najważniejszymi priorytetami odnoszącymi się do rozwoju sektora turystycznego są m.in.:

- wspieranie kształtowania się regionalnych kompleksów turystycznych,

⁵ Źródło: www.mgip.gov.pl, data pobrania 25.07.2006 r.

⁶ Źródło: www.l.ukie.gov.pl.

- wspieranie rozwoju turystyki skierowanego na ochronę środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, zagospodarowanie wolnych zasobów pracy,
- regionalny rozwój turystyki dzięki wsparciu rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw sektora turystycznego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na oferujących produkty turystyczne z zakresu turystyki alternatywnej,
- wsparcie komunalnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, zagospodarowania turystycznego obiektów historycznych i środowiskowych, promocji i informacji turystycznej.

Jednym z najważniejszych dokumentów określających priorytety polityki turystycznej państwa jest Strategia rozwoju turystyki na lata 2007-2013⁷. Dokument ten określa pięć obszarów priorytetowych, a mianowicie [9, s. 37-62]:

a) rozwój produktów turystycznych – rozwój konkurencyjnej oferty turystycznej poprzez kreowanie i wdrażanie produktów turystycznych, rozwój infrastruktury turystycznej i podnoszenie poziomu jakości produktów turystycznych;

b) rozwój zasobów ludzkich – przygotowanie wysoko wykwalifikowanych kadr dla turystyki poprzez kształtowanie kadr dla obsługi ruchu turystycznego i kształtowanie turystyki społecznej;

c) wsparcie marketingowe – stworzenie spójnego i skutecznego systemu marketingu w turystyce poprzez usprawnienie systemu informacji turystycznej i zwiększenie efektywności działań marketingowych w turystyce;

d) kształtowanie przestrzeni turystycznej – tworzenie kompleksowych rozwiązań sprzyjających kształtowaniu przestrzeni turystycznej poprzez kształtowanie środowiska w kontekście rozwoju przestrzeni turystycznej (w tym innowacje w dziedzinie infrastruktury na rzecz zrównoważonego rozwoju turystyki) i zwiększenie dostępności turystycznej regionów przez rozwój transportu;

e) wsparcie instytucjonalne – wspomaganie systemów rozwijających turystykę poprzez wsparcie instytucji i organizacji działających w sferze turystyki, tworzenie sprzyjających warunków do zatrudnienia w przedsiębiorstwach turystycznych, wsparcie przedsiębiorstw turystycznych, wspieranie innowacyjności w turystyce i rozwój badań w obszarze turystyki.

Zadania ze sfery turystyki na poziomie wojewódzkim znajdują się w kompetencji sejmików wojewódzkich i urzędów marszałków wojewódzkich⁸. Jak wynika z modelu polityki turystycznej (przedstawionego wcześniej), priorytety wynikające z polityki rządu w dziedzinie turystyki powinny znaleźć odzwierciedlenie w podstawowych dokumentach regionalnych. Na szczeblu regionu opracowano Strategię rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku (w której w celu nadrzędnym określono respektowanie zasad zrównoważonego rozwoju) i Strategię rozwoju turystyki dla wojewódz-

⁷ Rozważania na temat priorytetów polityki turystycznej państwa na lata 2007-2013 oparto na projekcie strategii, który obowiązywał w okresie prowadzenia badań.

⁸ Po przekazaniu, z dniem 1 stycznia 2006 r., z urzędu wojewody zadań wynikających z zapisów ustawy o usługach turystycznych z 29 sierpnia 1997 r.

stwa dolnośląskiego do 2013 roku. Priorytety ogólnego rozwoju omawianego obszaru zostały podzielone na trzy grupy: gospodarczą, przestrzenną i społeczną. Cele związane z turystyką znalazły się w pierwszej sferze i dotyczą one wspierania integracji i rozbudowy gospodarczej dolnośląskiego potencjału turystycznego oraz uzdrowiskowego i ich promocji. Uszczegółowienie priorytetów polityki turystycznej występuje w dokumencie dotyczącym turystyki, który określa cztery priorytety:

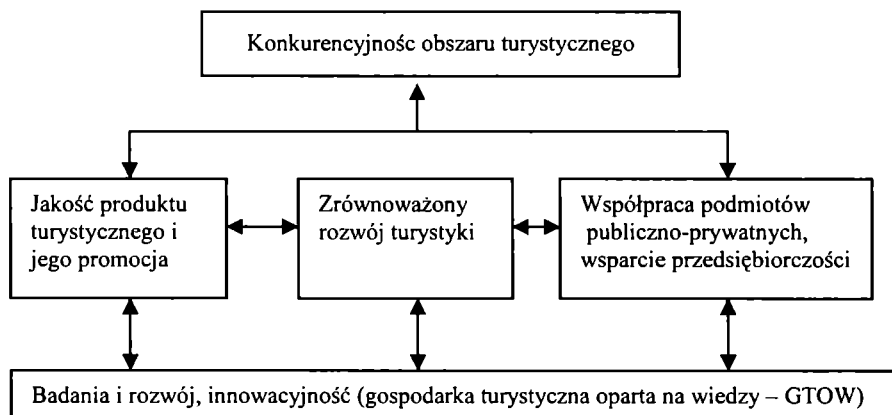
a) rozwój markowych produktów turystycznych poprzez m.in. modernizację bazy turystycznej, pełniejsze wykorzystanie walorów turystycznych, rozszerzenie oferty turystycznej. Określono głównie rodzaje turystyki, które powinny być rozwijane na omawianym obszarze. Są to: turystyka uzdrowiskowa, kulturowa, aktywna, biznesowa, tranzytowa i przygraniczna i turystyka na obszarach wiejskich;

b) postęp lokalny turystyki poprzez aktywizowanie obszarów niewykorzystanych, system wsparcia MSP i rzemiosła, wzmocnienie aktywności społeczności lokalnych, rozwój turystyki zgodny z wymogami środowiska naturalnego, tworzenie infrastruktury, lokalnych organizacji turystycznych i programów rozwoju turystyki;

c) budowanie markowej infrastruktury turystycznej;

d) tworzenie systemu wsparcia sektora turystycznego i produktu turystycznego poprzez kreowanie zintegrowanego systemu promocji i informacji w regionie, systemu badań marketingowych, wsparcia doradczego, tworzenie otoczenia instytucjonalnego biznesu i systemu kształcenia kadr turystycznych.

Na podstawie analizy podstawowych dokumentów, określających priorytety polityki turystycznej na szczeblu Unii Europejskiej, Polski i regionu, możemy stwierdzić, iż koncentrują się one wokół pięciu zagadnień: konkurencyjności, jakości, zrównoważonego rozwoju, współpracy międzysektorowej, a także innowacyjności i rozwoju wiedzy (rys. 1).



Rys. 1. Priorytety lokalnej polityki turystycznej

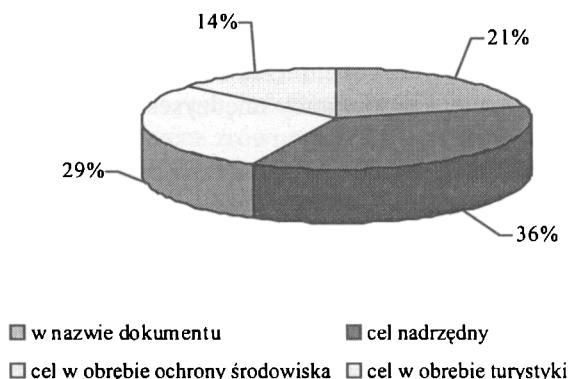
Źródło: opracowanie własne.

Dotychczasowe badania pokazują, że priorytety powinny być realizowane równolegle, jako proces ciągły, z uwzględnieniem ich wzajemnych relacji w celu podniesienia konkurencyjności danego obszaru na rynku turystycznym. Priorytety polityki turystycznej w powiatach powinny być zintegrowane z wyżej przedstawionymi.

3. Lokalna polityka turystyczna – wyniki badań w wybranych powiatach województwa dolnośląskiego

Wszystkie powiaty zaklasyfikowane do próby badawczej dysponują strategiami rozwoju lokalnego. W każdym z badanych dokumentów mowa jest o turystyce. Tylko 21% z badanych jednostek posiada odrębne programy rozwoju turystyki. W każdym przypadku dostrzega się próby koordynacji priorytetów polityki powiatu z celami rozwojowymi gmin leżących w jego granicach administracyjnych.

O znaczeniu zasad rozwoju zrównoważonego świadczy umiejscowienie na poszczególnych szczeblach strategii zapisów o jego realizacji⁹. Tylko trzy ze wszystkich badanych dokumentów przyjęły nazwę strategii zrównoważonych, w 36% przyjęto jako cel nadrzędny (strategiczny) rozwój zrównoważony, w dalszych 29% określono jako jeden z celów strategicznych wysoką jakość środowiska przyrodniczego, w pozostałych zakłada się, że rozwój turystyki powinien uwzględniać środowisko przyrodnicze (rys. 2).



Rys. 2. Znaczenie zasad rozwoju zrównoważonego w planach strategicznych wybranych powiatów województwa dolnośląskiego

Źródło: opracowanie własne.

Strategie rozwoju lokalnego wśród priorytetów polityki turystycznej wymieniają (poza przedstawionym powyżej):

⁹ W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące szczeble (etapy) strategii: misję (i/lub wizję), cele strategiczne, cele operacyjne, zadania (projekty).

- promocję turystyki i/lub promocję powiatu przez turystykę. Mowa tu o materiałach drukowanych, udziale w targach i imprezach wystawienniczych, prowadzeniu strony internetowej, doskonaleniu informacji turystycznej (organizowaniu punktów IT, oznakowaniu atrakcji turystycznych);
- modernizację infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- poprawę estetyki miejscowości;
- aktywizację obszarów wiejskich poprzez m.in. rozwój agroturystyki;
- rozwój turystyki uzdrowiskowej i aktywnej;
- współpracę z innymi jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi (w 100% dokumentów). Zdecydowanie brakuje założeń współpracy z podmiotami gospodarczymi działającymi w sektorze turystycznym (w 29% dokumentów jest mowa o potrzebie takiej współpracy).

W mniejszym stopniu dostrzega się konieczność budowania marki turystycznej i wspierania procesu doskonalenia kadr turystycznych, a do rzadkości należą priorytety związane z podnoszeniem konkurencyjności gospodarki turystycznej, tworzeniem instytucjonalnego otoczenia biznesu turystycznego i budowaniem społeczeństwa informacyjnego (tylko w jednym z badanych powiatów działa pełnomocnik ds. społeczeństwa informacyjnego).

Prowadzenie polityki turystycznej uzależnione jest od struktury organizacyjnej urzędu powiatowego. Ważne jest, aby została wskazana komórka, która zajmuje się sprawami rozwoju turystyki. W badanych powiatach wydzielone zostały specjalne wydziały lub referaty, które najczęściej, obok turystyki, zajmują się promocją, sportem i kulturą (29% jednostek), w 50% natomiast przydzielono zadania związane z turystyką wydziałom rozwoju lokalnego, integracji europejskiej bądź infrastruktury społecznej, w 21% pomija się wydzielenie takich zadań, a w jednym przypadku sprawami turystyki zajmuje się jednostka organizacyjna – Powiatowe Centrum Kultury, Sportu i Turystyki. Badane powiaty wydają bezpośrednio na rozwój turystyki, czyli na upowszechnianie turystyki, zróżnicowane kwoty, które dochodzą do wysokości ok. 0,4% ogólnych wydatków budżetowych (powiat jeleniogórski, kłodzki i zgorzelecki). Dużo większe kwoty wydatkowane są na modernizację lub rozbudowę infrastruktury komunalnej i drogowej, które jednak w sposób pośredni wpływają na rozwój turystyki w regionie.

Na podstawie przeprowadzonych badań można zidentyfikować pięć sposobów kształtowania powiatowej polityki turystycznej, przyczyniającej się do realizacji wytyczonych priorytetów:

1) prowadzenie polityki przez związek gmin (21%),

2) polityka turystyczna jest realizowana przez urząd, jak i Lokalną Organizację Turystyczną (często przy udziale związku gmin) – tak dzieje się w 21% jednostek samorządowych,

3) polityka turystyczna jest prowadzona przez Dolnośląską Organizację Turystyczną, której członkiem jest dany powiat (57% badanych podmiotów należy do tej organizacji),

- 4) politykę turystyczną koordynuje urząd powiatowy na podstawie porozumienia z gminami (7%),
5) urzędy powiatowe prowadzą samodzielnie politykę turystyczną (29%)¹⁰.

4. Zakończenie

Działania samorządu powiatowego na rzecz rozwoju turystyki mogą mieć zróżnicowany charakter. Część z nich wynika z obowiązków ustawowych, a część stanowi inicjatywę własną.

Praktyka lokalnej polityki turystycznej pokazuje, że nie wszystkie priorytety są w pełni realizowane, tzn. w powiatowej polityce turystycznej większą wagę należy przykładać do zadań mających na celu budowanie gospodarki turystycznej opartej na wiedzy i rozwijające partnerstwo publiczno-prywatne (jak wykazały badania, większość zadań powiaty realizują z innymi jednostkami samorządu lokalnego i/lub organizacjami *non-profit*).

Dla rozwoju turystyki i skuteczności lokalnej polityki turystycznej istotne znaczenie ma skoordynowanie działań, które może być dokonane za pośrednictwem Lokalnej Organizacji Turystycznej, w założeniu łączącej interesy wszystkich stron zainteresowanych postępowaniem w turystyce na danym obszarze.

Literatura

- [1] Alejsiak W., *Międzynarodowa polityka turystyczna*, <http://149.156.220.6/Turystyka/>.
- [2] Akehurst G., *European Community Tourism Policy*, [w:] *Perspectives on Tourism Policy*, red. P. Johnson, B. Thomas, Marsel, London 1992.
- [3] Dziedzic E., *Polityka turystyczna Unii Europejskiej – czy potrzebna i jaka?*, [w:] *Unia Europejska a przyszłość polskiej turystyki*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2003.
- [4] Gaworecki W.W., *Turystyka*, PWE, Warszawa 2003.
- [5] *Kompendium wiedzy o turystyce*, red. G. Gołębiowski, PWN, Warszawa 2006.
- [6] Markowski T., *Zarządzanie rozwojem miast*, PWN, Warszawa 1999.
- [7] Passella E., *Wspieranie rozwoju regionów w Unii Europejskiej – idea gron (rekomendacje dla Polski)*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej nr 1023, AE, Wrocław 2004.
- [8] *Polityka turystyczna a współpraca między sektorem publicznym a prywatnym*, Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Dziennik Urzędowy UE C 74/7 z 23.03.2005.
- [9] *Projekt strategii rozwoju turystyki na lata 2007-2013*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa, czerwiec 2005.

¹⁰ Dolnośląska Organizacja Turystyczna (DOT) i Lokalna Organizacja Turystyczna (LOT) są instytucjami, które na mocy ustawy o Polskiej Organizacji Turystycznej (DzU 1999 nr 62, poz. 689 z późn. zm.) wykonują zadania związane z organizacją punktów IT, promocją walorów turystycznych, tworzeniem produktów turystycznych, wspomaganie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej, doskonaleniem kadr na potrzeby turystyki. Stanowią forum współpracy samorządów terytorialnych, zawodowych organizacji branżowych i podmiotów gospodarczych działających w turystyce na danym obszarze.

- [10] Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (DzU 1999, nr 62, poz. 689, ze zm.).
- [11] Wodejko S., *Ekonomiczne zagadnienia turystyki*, Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie, Warszawa 1997.
- [12] Wojciechowski E., *Zarządzanie w samorządzie terytorialnym*, Difin, Warszawa 2003.
- [13] www.ine-isd.org.pl/ekes/.
- [14] www.ueonline.host.sk/aktyprawne.html.
- [15] www.mgip.gov.pl.
- [16] www1.ukie.gov.pl.
- [17] Zawistowska H., *Polityka Unii Europejskiej wobec sektora turystycznego*, [w:] *Unia Europejska a przyszłość polskiej turystyki*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2003.

PRIORITIES OF LOCAL TOURISM POLICY

Summary

The objective of the hereby article is to identify local tourism policy priorities and means of their implementation based on the example of selected Lower Silesia districts.

The study was based on the model of tourist policy which in Polish reality runs along the line: Europe (The European Union) – state – region – district – commune. Priorities resulting from this model, which should be carried out in district tourism policy include the construction of mutual relations between quality in tourism, sustainable development, public and private partnership and Tourist Economy Based on Knowledge, facilitating increased competitive attractiveness of regions at the tourist market. In practice, however, they are not carried out to their full potential. Among the priorities of district tourism policy there should be, most of all, included these activities which result in constructing tourism economy based on knowledge and developing public and private partnership. More attention should be devoted, in districts, to creating and upgrading the quality of tourist products.

PRIORITY MÍSTNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU

Anotace

Cílem příspěvku je identifikovat priority lokální politiky cestovního ruchu a způsoby jejich realizace na příkladě vybraných okresů dolnoslezského vojvodství.

Úvahy jsou založeny na modelu politiky cestovního ruchu, který v polské realitě probíhá v rozmezí: Evropa (Evropská unie) – stát – region – okres – obec. Priority, které z něho vyplývají a které by měly být realizovány v politice cestovního ruchu okresů, zahrnují budování vzájemných vztahů mezi kvalitou v cestovním ruchu, vyváženým rozvojem, veřejno-soukromým partnerstvím a ekonomikou cestovního ruchu založenou na znalostech, které přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu na trhu cestovního ruchu. V praxi však nejsou plně realizovány. Mezi prioritami okresní politiky cestovního ruchu by měly být především aktivity přispívající k budování znalostní ekonomiky cestovního ruchu a rozvíjející se veřejno-soukromé partnerství. V okresech je nutné věnovat více pozornosti budování a zvyšování kvality produktů cestovního ruchu.

PRIORITÄTEN LOKALER TOURISMUSPOLITYK

Zusammenfassung

Ziel dieses Artikels ist die Identifikation der Prioritäten lokaler Tourismuspolitik und ihrer Art von Realisierung am Beispiel ausgewählter Kreise der Wojewodschaft Niederschlesien.

Die Überlegungen wurden an das Modell der Tourismuspolitik gestützt, das in polnischen Realien auf der Linie: Europa (Europäische Union) – Staat – Region – Kreis – Gemeinde) verläuft. Die daraus folgenden Prioritäten, die in der Tourismuspolitik der Kreise realisiert werden sollten, umfassen den Aufbau gegenseitiger Relationen zwischen der Qualität in der Touristik, der ausgeglichenen Entwicklung, der öffentlich-privaten Partnerschaft und der Tourismuswirtschaft in Anlehnung an das Wissen /GTOW/, die zur Steigerung der Wettbewerbsfähigkeit der Regionen auf dem touristischen Markt beitragen. In Wirklichkeit werden sie jedoch nicht voll realisiert. Unter den Prioritäten lokaler Tourismuspolitik sollte man vor allem Maßnahmen finden, die zum Aufbau der touristischen Wirtschaft beitragen in Anlehnung an das Wissen und die sich entwickelnde öffentlich-private Partnerschaft. Man sollte auch in den Kreisen mehr Aufmerksamkeit auf den Aufbau und Steigerung der Qualität touristischer Produkte lenken.